

Forskrift om kvalitet på melk og melkeprodukter

Dato	FOR-2015-06-03-607
Departement	Landbruks- og matdepartementet
Publisert	I 2015 hefte 5
Ikrafttredelse	01.01.2016
Endrer	<u>FOR-1953-07-17-9637</u> , <u>FOR-1956-08-24-9632</u> , <u>FOR-1962-11-16-9581</u> , <u>FOR-1971-12-10-1</u> , <u>FOR-1977-04-15-9636</u>
Gjelder for	Norge
Hjemmel	<u>LOV-2003-12-19-124-§9</u> , <u>LOV-2003-12-19-124-§10</u> , <u>FOR-2003-12-19-1790</u>
Kunngjort	12.06.2015 kl. 15.30
Korttittel	Forskrift om kvalitet på melk

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 3. juni 2015 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd og § 10 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å sikre redelig omsetning av melk og melkeprodukter, herunder hindre at forbrukerne blir villedet når det gjelder sammensetningen av næringsmidler som ut fra merking, presentasjon eller reklame, kan oppfattes som melk eller melkeprodukter.

§ 2. Virkeområde mv.

Bare næringsmidler som oppfyller kravene i denne forskriften kan produseres, omsettes, merkes, presenteres og reklameres for i Norge som melk og melkeprodukter.

Forskriften gjelder ikke produksjon og merking av næringsmidler i Norge, som ikke skal omsettes her i landet.

§ 3. Definisjoner

Begrepene merking, presentasjon og reklame skal i denne forskriften bety det samme som det som fremgår av definisjonene av de aktuelle begrepene i forskrift 28. november 2014 nr. 1497 om matinformasjon til forbrukerne (matinformasjonsforskriften).

§ 4. Melk

Betegnelsen melk må bare brukes på et produkt som utelukkende kommer fra en eller flere melkinger av pattedyr, uten at noe tilsettes eller at noen bestanddeler fjernes.

Betegnelsen melk kan imidlertid også benyttes:

- a. for melk som har vært behandlet, dersom behandlingen ikke fører til noen endringer i sammensetningen av melken og for melk med standardisert fettinnhold, jf. § 8 annet ledd bokstav a).
- b. i sammensetninger med ett eller flere andre ord for å angi type, kvalitet, opprinnelse, tiltenkt bruk og/eller en beskrivelse av den fysiske behandlingen som melken har gjennomgått, eller av de endringer som er gjort i melkens sammensetning forutsatt at endringene bare gjelder tilsetning eller fjerning av naturlige melkebestanddeler.

Betegnelsen melk skal oppfattes som melk som kommer fra kuer. Melk som ikke kommer fra kuer, skal ved omsetning merkes med opplysninger om fra hvilket pattedyr melken kommer.

Bestemmelsene i denne forskriften gjelder så langt de passer også for produksjon, omsetning, merking, presentasjon og reklame for melk og melkeprodukter, der melken ikke kommer fra kuer. I slike tilfeller skal melken og melkeproduktene merkes med opplysninger om fra hvilket pattedyr melken kommer.

§ 5. Melkeprodukter

Melkeprodukter er produkter som utelukkende er basert på melk. Det kan likevel tilsettes stoffer som er nødvendige for fremstilling av produktene, dersom disse stoffene ikke er benyttet for helt eller delvis å erstatte noen av melkens bestanddeler.

§ 6. Betegnelser som er forbeholdt melkeprodukter

Følgende betegnelser kan bare benyttes på melkeprodukter:

- a. myse
- b. fløte
- c. yoghurt
- d. kefirmelk
- e. kulturmelk
- f. kjernemelk
- g. smør
- h. smørølje
- i. smørfett
- j. ost
- k. kaseiner
- l. rømme
- m. creme fraiche
- n. vannfritt melkefett.

Betegnelsen melk og betegnelsene i første ledd kan også benyttes i sammensetninger med ett eller flere andre ord for å angi sammensatte produkter, der ingen bestanddel erstatter eller kan tenkes å erstatte en melkebestanddel og der melk eller et melkeprodukt, enten vektmessig eller i kraft av det kjennetegnet som melken eller melkeproduktet gir produktet, utgjør et vesentlig element.

Betegnelsene på melkeprodukter i første ledd og undergrupper av disse, kan suppleres med opplysning om faktisk fettinnhold. Opplysningen om faktisk fettinnhold må i så fall gis som en del av næringsmidlets betegnelse, slik: «Fløte 20 % fett».

§ 7. Bruk av betegnelsene i § 4, § 5 og § 6 på andre produkter

Som et unntak fra kravene i § 4, § 5 og § 6 til bruk av betegnelsen melk og betegnelsene på melkeprodukter, kan disse betegnelsene også brukes som betegnelse på andre produkter, forutsatt at produktenes eksakte sammensetning mv. er velkjent på bakgrunn av tradisjonell bruk eller at betegnelsen klart brukes for å beskrive en karakteristisk egenskap ved produktet.

For produkter som ikke oppfyller kravene til bruk av betegnelsene i § 4, § 5 og § 6, skal det ikke i merkingen, i handelsdokumenter, i noen form for reklame eller i noen annen form for presentasjon, påstås, gis uttrykk for eller på noen annen måte antydes, at det aktuelle produktet er et melkeprodukt. Når det gjelder produkter som inneholder melk eller melkeprodukter, skal betegnelsen melk eller betegnelsene på melkeprodukter i § 4, § 5 og § 6, bare brukes for å beskrive basisråvarene og for å angi ingrediensene i samsvar med bestemmelsene i forskrift 28. november 2014 nr. 1497 om matinformasjon til forbrukerne (matinformasjonsforskriften).

§ 8. Konsummelk

Bare melk som er definert som konsummelk i annet og tredje ledd, kan leveres eller omsettes til den endelige forbruker uten ytterligere prosessering, enten direkte eller via restauranter, sykehus, kantiner eller tilsvarende storhusholdninger.

Følgende produkter skal betraktes som konsummelk, og betegnelsene nedenfor kan bare brukes på disse produktene, og eventuelt også som en del av sammensatte betegnelser.

- a. *hmelk*: varmebehandlet melk som har et fettinnhold som enten er standardisert til et fettinnhold på minst 3,5 % eller som ikke er standardisert. Helmelk som ikke er standardisert kan ikke ha fått endret fettinnhold etter melking verken ved tilsetning eller fjerning av melkefett eller ved blanding av melk som har fått endret sitt naturlige fettinnhold. Fettinnholdet i helmelk som ikke er standardisert må likevel ikke være under 3,5 %.
- b. *lettmelk*: varmebehandlet melk der fettinnholdet er redusert til mellom 0,5 % og 1,8 %.
- c. *skummet melk*: varmebehandlet melk der fettinnholdet er redusert til under 0,5 %.
- d. *rå melk og råmelk*, jf. definisjonene av disse produktene med tilhørende restriksjoner i forskrift 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (animaliehygieneforskriften).

Varmebehandlet melk som ut fra fettinnhold ikke oppfyller kravene for bruk av betegnelsene i annet ledd, eller som selv om den oppfyller kravene, likevel ikke merkes med betegnelsene i annet ledd, skal også betraktes som konsummelk. Betegnelsen på slik melk må inneholde opplysning om faktisk fettinnhold, slik: «Melk X % fett».

Betegnelsene på varmebehandlet melk i annet ledd kan suppleres med opplysning om faktisk fettinnhold. Opplysningen om faktisk fettinnhold må i så fall gis som en del av næringsmidlets betegnelse, slik: «Lettmelk 1 % fett» eller «Skummet melk 0,2 % fett».

§ 9. Tillatte modifikasjoner av konsummelk

Utover den modifisering av helmelk som ikke er standardisert, jf. § 8 annet ledd bokstav a) annet punktum, er bare følgende modifiseringer av konsummelk tillatt:

- a. endring av det naturlige fettinnholdet ved fjerning eller tilsetning av fløte eller tilsetning av helmelk, lettmelk eller skummet melk, i den hensikt å oppfylle kravene til fettinnhold for ulike typer konsummelk,
- b. beriking av melk med melkeproteiner, mineralsalter eller vitaminer, forutsatt at dette er tillatt etter bestemmelsene i forskrift 26. februar 2010 nr. 247 om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer til næringsmidler (berikingsforskriften) eller,
- c. reduksjon av laktoseinnholdet ved omdanning til glukose og galaktose.

Modifisering av melk etter første ledd bokstavene b) og c) er bare tillatt hvis det opplyses om modifiseringen i merkingen på emballasjen til produktene. Merkingen må være utslettelig, lett synlig og lesbar. Slik merking fritar ikke for merking med næringsdeklarasjon etter forskrift 28. november 2014 nr. 1497 om matinformasjon til forbrukerne (matinformasjonsforskriften). Dersom det tilsettes melkeproteiner til konsummelk, må proteininnholdet i den berikede melken være 3,8 % (m/m) eller mer.

§ 10. Krav til varmebehandlet melk til konsum

Varmebehandlet melk til konsum skal:

- a. være rensset eller filtrert.
- b. dersom den er basert på kumelk, ha et frysepunkt på $-0,52$ °C eller lavere og en vekt på minst 1,028 gram per liter, bestemt i helmelk ved 20 °C, eller tilsvarende per liter bestemt i fullstendig avfettet melk ved 20 °C. Høyere frysepunkt kan aksepteres dersom det kan bevises at vann ikke er tilsatt. Resultatene må sammenholdes med resultatene av kontrollen av rå melk, og det må tas hensyn til den virkning som oppbevaring og behandling har på frysepunktet for melk som er fremstilt i henhold til god produksjonspraksis.
- c. inneholde minst 28 gram proteiner per liter, beregnet ved å multiplisere melkens totale nitrogeninnhold i prosent med 6,38, og ha et fettfritt tørrstoff på minst 8,50 % dersom den er basert på kumelk.

§ 11. Beskyttede ostebetegnelse som følge av Norges internasjonale forpliktelser

Betegnelse roquefort, gorgonzola, parmigiano reggiano og peccorino romano kan ikke brukes som hovedbetegnelse, tilleggsbetegnelse eller på annen måte, på eller i forbindelse med ost som er produsert i Norge.

§ 12. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak, jf. matloven § 23, for å oppnå etterlevelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften. Mattilsynet kan også fatte enkeltvedtak i henhold til matloven § 24 til § 26.

§ 13. Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av forskriften, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 14. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 15. Ikrafttredelse, opphevelse av andre forskrifter og overgangsordninger

Forskriften trer i kraft 1. januar 2016.

Samtidig oppheves følgende forskrifter:

- forskrift 17. juli 1953 nr. 9637 om kvalitet på melk og fløte mv. (melkevarerforskriften),

- forskrift 24. august 1956 nr. 9632 om tilvirking, merking og omsetning av ost (osteforskriften),
- forskrift 16. november 1962 nr. 9581 om tilvirking, merking og omsetning av smør og smørfett (smørforskriften),
- forskrift 10. desember 1971 nr. 1 for vegetabiliske konserver (vegetabilieforskriften) og
- forskrift 15. april 1977 nr. 9636 for produksjon, merking og omsetning av spiseis (spiseisforskriften).

Næringsmidler kan fortsatt produseres og merkes i samsvar med bestemmelsene i forskriftene som fremgår av annet ledd til og med 31. desember 2016, og kan omsettes til lagrene er tomme.